

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3CdoR/8/2025
Identifikačné číslo spisu:	1422203235
Dátum vydania rozhodnutia:	25.06.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Šikuta
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1422203235.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého H. narodeného C., zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Bratislava, Vázovova 7/A, dieťa rodičov otca H. narodeného C., zastúpeného advokátkou JUDr. Danou Ďalakovou, Rimavská Sobota, Mlynská 1A, matky H., narodenej C., zastúpenej advokátskou kanceláriou Senior Consultants - Braxator, s.r.o., Bratislava, Zámocká 30, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B4-17P/169/2022, o dovolaní otca maloletého proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 3. decembra 2024 sp. zn. 11CoP/16/2024 v spojení s opravným rozhodnutím z 9. januára 2025 sp. zn. 11CoP/16/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II (ďalej aj „súd prvej inštancie“, „okresný súd“) rozsudkom č. k. B4-17P/169/2022-343 z 31. októbra 2023 zveril maloletého H. do striedavej osobnej starostlivosti, ktorá sa mala realizovať tak, že v starostlivosti matky bude maloletý od nedele v nepárnom kalendárnom týždni od 17:00 hod. do nasledujúcej nedele v párnom kalendárnom týždni do 17:00 hod. a v starostlivosti otca bude maloletý od nedele v párnom kalendárnom týždni od 17:00 hod. do nasledujúcej nedele v nepárnom kalendárnom týždni do 17:00 hod.. Pre prázdniny a sviatky mal platiť osobitný režim realizácie striedavej osobnej starostlivosti, ktorý mal prednosť v nasledovnom rozsahu: V párnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti matky od nedele predchádzajúcej jarným prázdninám od 16.00 hod. do nasledujúcej nedele po jarných prázdninách do 16:00 hod.. V nepárnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti otca od nedele predchádzajúcej jarným prázdninám od 16:00 hod.. do nasledujúcej nedele po jarných prázdninách do 16:00 hod.. V nepárnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti matky od dňa predchádzajúceho veľkonočným prázdninám od 16:00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 16:00 hod.. V párnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti otca od dňa predchádzajúceho veľkonočným prázdninám od 16:00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 16:00 hod.. Počas letných prázdnin mal byť maloletý v starostlivosti otca od

30. júna od 16:00 hod. do 15. júla do 16:00 hod. a od 31. júla od 16:00 hod. do 16. augusta do 16:00 hod.. Počas letných prázdnin mal byť maloletý v starostlivosti matky od 15. júla od 16:00 hod. do 31. júla do 16:00 hod. a od 16.08. od 16:00 hod. do 31. augusta do 16:00 hod.. Počas zimných prázdnin v párnom roku mal byť maloletý v starostlivosti otca od posledného dňa predchádzajúceho vyhláseným školským prázdninám od 16:00 hod. do 29. decembra do 16:00 hod., v starostlivosti matky mal byť počas zimných prázdnin od 29. decembra v párnom roku od 16:00 hod.. do posledného dňa prázdnin do 16:00 hod.. Počas zimných prázdnin v nepárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti matky od posledného dňa predchádzajúceho vyhláseným školským prázdninám od 16:00 hod. do 29.12. do 16:00 hod., v starostlivosti otca mal byť počas zimných prázdnin od 29.12. v nepárnom roku od 16:00 hod. do posledného dňa prázdnin do 16:00 hod.. Miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa malo byť bydlisko matky, kde matke maloleté dieťa mal odovzdať otec a kde si dieťa otec aj mal prevziať (výrok I.). Ďalej rozhodol okresný súd tak, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok mali obaja rodičia (výrok II.), otcovi určil povinnosť počas striedavej osobnej starostlivosti prispievať na výživu maloletého sumou 80 eur mesačne, ktoré bol povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky vopred (výrok III.), za obdobie od 16. septembra 2022 do 31. októbra 2023 súd stanovil výživné otcovi vo výške 200 eur mesačne (výrok IV.), určil zročné výživné za obdobie od 16. septembra 2022 do 31. októbra 2023 v sume 1.500 eur, ktoré bol otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch dní od doručenia rozsudku (výrok V.), návrh matky v prevyšujúcej časti súd zamietol (výrok VI.) a o trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok VII.).

1.1. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 75, § 62, § 65 ods. 1, 2, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o rodine“). Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že maloletý vyrastal takmer do troch rokov v rovnocennom kontakte s oboma rodičmi v domácnosti otca. Potom od mája 2022 do konca augusta 2022 sa realizovala striedavá osobná starostlivosť. Následne po vydaní neodkladného opatrenia bol maloletý zverený matke a otec mal upravený styk na každý druhý víkend od štvrtku do nedele s tým, že si vždy pre maloletého prišiel do U. kam ho aj po ukončení styku priviedol. Matka uvádzala, že otec jej počas režimu od úpravy styku neodkladným opatrením odovzdal dieťa choré asi štyrikrát. Tiež mala výhrady voči tomu, v akom stave sa vrátil po dvoch týždňoch v júli 2023 (s kožným výsypom). Súd k tomu uviedol, že nemožno bagatelizovať žiadne zdravotné problémy dieťaťa, každý rodič je povinný zabezpečiť primeraným spôsobom lekársku starostlivosť, avšak situácii, že dieťa ochoreje, sa nedá úplne zabrániť. Choroba nie je prekážkou, aby nastavený režim bol dodržiavaný a nie je možné uzavrieť, že maloletý ochorel zavinením otca. Súd sa nestotožnil ani s argumentom matky, že v striedavej osobnej starostlivosti malo brániť matkou tvrdené požívanie alkoholu otcom. Súd nemal dôvod pochybovať o zodpovednom prístupe otca, ako aj o rodičovských kompetenciách oboch rodičov. Otec rodičovské kompetencie preukázal úprimným záujmom o maloletého prejavovaným od odchodu matky zo spoločnej domácnosti, jeho starostlivosťou počas času, kedy s ním mal upravený styk. Otec dokázal maloletému vytvoriť vhodné prostredie vo svojej domácnosti. Súd nemal ani žiadne pochybnosti o rodičovských kompetenciách matky. Potom ako sa matka odsťahovala do U. o syna sa riadne starala, poskytovala mu domov, zabezpečila škôlku. Maloletý prejavoval lásku obom rodičom, čo vyplynulo aj z pohovoru s maloletým. Podľa názoru okresného súdu rovnocenná starostlivosť umožnila maloletému plnohodnotný, rovnocenný kontakt nielen s jeho rodičmi, ale aj so starými rodičmi zo strany otca. Súd na to prihliadal obzvlášť za situácie, keď o presťahovaní z F. do U. rozhodla matka jednostranne bez toho, aby rešpektovala otca, ale predovšetkým, aby zvažila ako sa to môže odraziť na práve maloletého na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov. Súd nevidel prekážku v tom, aby upravil striedavú osobnú starostlivosť ani s ohľadom na predškolskú dochádzku, bolo ju možné plniť striedavo u otca aj u matky. Okresný súd tiež zdôraznil, že celú záťaž spojenú s cestovaním prevzal na seba otec. Pokiaľ otec navrhoval striedanie v intervaloch dvoch týždňov, súd toto s ohľadom na vek maloletého nepovažoval za vhodné. Predstavovalo by to neprimerané dlhé časové úseky, v rámci ktorých by bol maloletý bez osobného kontaktu s druhým rodičom, súd preto rozhodol o zverení maloletého H. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov so striedaním v týždňových intervaloch. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť, súd považoval matkou vyčíslené výdavky na maloletého v sume cca 513 eur (strava v materskej škole - 60 eur, poplatok v škôlke - 60 eur, poplatky za prevádzku v škôlke - 12 eur,

strava doma -150 eur, oblečenie - 40 eur, obuv 17 eur, hračky - 20 eur, hygiena - 10 eur, doprava - 50 eur) za zodpovedajúce potreby maloletého, ktoré otec maloletého ani nerozporoval. Pokiaľ ide o možnosti rodičov, mal za to, že tieto sú lepšie na strane otca. Otec je samostatne hospodáriaci roľník a dokáže dosiahnuť vyšší príjem ako matka. Už aj pri porovnaní zisku v roku 2021 a 2022 jeho príjem za rok 2022 sa pohybuje v priemere okolo 1.450 eur mesačne (po odpočítaní dane, zdravotných a sociálnych odvodov). Okrem toho otec je vlastníkom troch nehnuteľností, z ktorých obýva jednu a v jednej bývajú jeho rodičia. Otec má okrem maloletého H. vyživovaciu povinnosť aj voči staršej dcére vo výške 50 eur. Matka má zníženú pracovnú schopnosť. Jej príjem z pracovného pomeru sa aktuálne pohybuje okolo 670 eur brutto, má invalidný dôchodok 195,70 eura. Nehnuteľný majetok nevlastní, má vyživovaciu povinnosť voči trom deťom, ktoré nemá v starostlivosti vo výške zodpovedajúcej 30 % životného minima na nepľogeté, nezaopatrené dieťa. Okrem toho sa stará o ďalšie maloleté dieťa T., ktorého má v starostlivosti. Súd považoval výživné vo výške 80 eur pri režime striedavej osobnej starostlivosti za primerané. Otec sa vyjadril, že je schopný v prípade úpravy striedavej osobnej starostlivosti takéto výživné uhrádzať. Pokiaľ ide o zročné výživné, súd zohľadnil skutočnosť, že sa týka obdobia, počas ktorého bol maloletý v starostlivosti matky. Otcov styk predstavoval približne šesť dní v mesiaci, výživné za obdobie od 6. septembra 2022 do 31. októbra 2023 určil potom okresný súd vo výške 200 eur mesačne. Celková suma zročného výživného tak predstavovala sumu 2.700 eur. Otec uhrádzal výživné od mesiaca november 2022, tak súd od celkovej sumy zročného výživného vo výške 2.700 eur odrátal uhradené výživné 1.200 eur a vznikol nedoplatok na zročnom výživnom 1.500 eur, ktorý určil otcovi uhradiť do troch dní od doručenia rozsudku.

2. Odvolací súd v zmeňujúcom rozsudku z 3. decembra 2024 č. k. 11CoP/16/2024-470 v spojení s opravným uznesením z 9. januára 2025 č. k. 11CoP/16/2024-478 rozhodol tak, že maloletého H. zveril do osobnej starostlivosti matky s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia (odsek 1 výroku I.). Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého H. sumou 150 eur mesačne s účinnosťou od 16. septembra 2022, ktoré výživné bol povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky (odsek 2 výroku I.). Nedoplatok na zročnom výživnom za obdobie od 16. septembra 2022 do 3. decembra 2024 v sume 1.775 eur otcovi povolil uhradiť v splátkach po 50 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (odsek 3 výroku I. v spojení s opravným uznesením z 9. januára 2025 č. k. 11CoP/16/2024-478). Otcovi umožnil stykať sa s maloletým H. každý nepárny týždeň od stredy od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod.. Počas sviatkov a prázdnin bol otec oprávnený sa s maloletým H. stretávať nasledovne:

- počas jarných prázdnin každý nepárny kalendárny rok v čase od piatka predchádzajúceho jarným prázdnin od 15:00 hod. do nedele nasledujúceho týždňa do 18:00 hod.,
- počas veľkonočných sviatkov každý nepárny kalendárny rok od Veľkonočného štvrtka od 13:00 hod. do nasledujúceho utorka do 18:00 hod.,
- počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 1. júla od 13:00 hod. do 15. júla do 18:00 hod. a od 1. augusta od 13:00 hod. do 15. augusta do 18:00 hod.,
- počas vianočných sviatkov a zimných prázdnin každý nepárny rok od posledného dňa predchádzajúceho školským prázdninám od 15:00 hod. do 29. decembra do 18:00 hod. a každý párny kalendárny rok od 29. decembra od 15:00 hod. do 6. januára nasledujúceho kalendárneho roka do 18:00 hod.. Otec si mal maloletého prevziať v určenom čase a v určenom čase ho matke vrátiť v mieste bydliska matky. Matka uložil povinnosť maloletého na styk s otcom pripraviť, otcovi ho v určenom čase a na určenom mieste odovzdať a po skončení styku ho prevziať (odsek 4 výroku I.). O trovách konania rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok II.).

2.1. Odvolací súd konštatoval, že predmetom odvolacieho konania bolo posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým maloletého H. zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov so striedaním v týždňových intervaloch, určil otcovi maloletého výživné počas striedavej osobnej starostlivosti sumou 80 eur mesačne, za obdobie od 16. septembra 2022 do 31. októbra 2023 vo výške 200 eur mesačne a určil zročné výživné za obdobie od 16. septembra 2022 do 31. októbra 2023 v sume 1.500 eur, ktoré určil otcovi zaplatiť do troch dní od doručenia rozsudku.

2.2. Ďalej odvolací súd uviedol, že zákonné podmienky pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov vyžadujú, aby boli rodičia spôsobilí dieťa vychovávať, aby mali o

výchovu dieťaťa záujem, aby bolo zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v jeho záujme, a aby touto úpravou boli lepšie zabezpečené potreby maloletého dieťaťa. Samotná skutočnosť, že obaja rodičia majú o osobnú starostlivosť záujem, a že sú z hľadiska fyzického, psychického a existujúcich vhodných bytových podmienok obaja spôsobilí sa o dieťa starať, nevedie ešte opodstatnene k záveru, že striedavá osobná starostlivosť je pre dieťa vhodná, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok kumulatívne právnou úpravou požadovaných. Záujem dieťaťa treba posudzovať z hľadísk objektívnych, nie teda z čisto subjektívneho hodnotenia výhodnosti či nevýhodnosti pozície toho ktorého z oboch rodičov. Súd musí zohľadniť všetky zákonné kritériá, ale akú dôležitosť jednotlivým kritériám nakoniec prizná, závisí na špecifikách daného prípadu. Pritom súd vždy posudzuje celý súbor relevantných faktorov, ako vzťahy medzi dieťaťom a rodičmi, záujem rodičov o dieťa, spôsobilosť každého rodiča starať sa o dieťa, súrodenecké väzby, vhodnosť bytových podmienok, schopnosť komunikácie medzi rodičmi a samozrejme, akonáhle je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, berie do úvahy aj názor dieťaťa samotného. Starostlivosť o maloleté dieťa je jednou z vecí, ktoré sa ho bytostne týkajú. Bolo nepochybné, že otec v danom prípade mal záujem o striedavú osobnú starostlivosť o maloletého. Z hľadiska splnenia materiálnych podmienok na rozhodnutie o takejto forme starostlivosti je ale záujem rodiča, nech je akokoľvek úprimný, druhotný. Rozhodujúcou otázkou, ktorú musí súd skúmať, je záujem maloletého. Ak striedavá osobná starostlivosť nie je v záujme maloletého, nemožno ju upraviť. Významným faktorom z hľadiska posúdenia splnenia zákonných predpokladov pre striedavú osobnú starostlivosť je okrem iného zistenie, či rodičia napriek rozvratu ich vzťahov dosahujú takú psychickú a mentálnu vyspelosť, že v záujme dieťaťa sú schopní eliminovať prejavy svojich narušených vzťahov do takej miery, aby to na dieťa nemalo negatívny dopad. V obdobnom duchu vyznieva judikatúra všeobecných súdov v tejto otázke, v ktorej spoločným menovateľom je nevyhnutnosť vzájomnej spolupráce pri výchove maloletého dieťaťa.

2.3. Odvolací súd konštatoval, že v prejednávanej veci ide o prípad, kde vzťahy medzi rodičmi nemožno označiť ako srdečné a priateľské, z dokazovania bolo však zrejmé, že otec i matka rešpektujú rolu druhého rodiča, i keď otec sa vyjadroval, že matka sa o ňom pred maloletým vyjadruje negatívne. Vo vyjadreniach matky je kritika ohľadom výchovy a starostlivosti o maloletého v domácnosti otca, keď otec opakovane vrátil maloletého po realizácii styku chorého bez toho, že by s ním navštívil lekára, vrátil ho s popálenou rukou, ktoré zranenie bagatelizoval, namietala, že o maloletého sa u otca stará jeho priateľka a starý otec, nakoľko otec je do večerných hodín v práci, poukazovala na povahové vlastnosti otca ako impulzivnosť, agresivitu, výbušnosť, neprijímanie iných názorov a pocitov a požívanie alkoholu. Konštruktívna komunikácia medzi rodičmi o výchove maloletého nie je v súčasnosti reálna. V predmetnej veci odvolací súd pristúpil aj k zisťovaniu názoru maloletého formou priameho vypočutia súdom spôsobom zodpovedajúcim veku a vyspelosti maloletého, kedy súd postupom v súlade s § 38 CMP vykonal pohovor s maloletým H. (v čase pohovoru mal 5 rokov a 2 mesiace) bez prítomnosti rodičov, iba za prítomnosti kolízneho opatrovníka. Z výsluchu vyplynulo, že maloletý má rád oboch rodičov, má k nim vytvorený citový vzťah, stretávanie s otcom, tak ako prebieha, mu vyhovuje. Vzhľadom na spôsob komunikácie, vyjadrovanie sa a vek maloletého odvolací súd sa neriadil názorom maloletého, ale čiastočne zohľadnil jeho postoj k prebiehajúcej starostlivosti.

2.4. Odvolací súd po preskúmaní veci, komplexnom posúdení záujmov maloletého a všetkých relevantných faktorov zisťoval, či je striedavá osobná starostlivosť o maloletého vhodná a dospel k záveru, že aktuálne je v najlepšom záujme maloletého jeho zverenie do osobnej starostlivosti matky so zabezpečením dostatočnej úpravy styku otca s maloletým. Maloletý je vo veku, kedy rýchlo rastie a jeho režim podlieha rýchlym zmenám. U matky navštevuje od októbra 2022 materskú školu. V septembri 2025 maloletý dovŕši 6 rokov, takže návšteva škôlky je určite v jeho záujme. Zmeny v živote maloletého sú pre dieťa zaťažujúce a odvolací súd mal za to, že pre maloletého v jeho veku je potrebná, a to aj do budúcnosti a aj v jeho záujme stabilita výchovného prostredia. Maloletý má zaužívaný pravidelný režim, ktorý mu vyhovuje a je spokojný, čo vyplynulo aj z pohovoru s ním. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania bolo dôvodné konštatovať, že styk otca s maloletým v rozsahu upravenom neodkladným opatrením sa v podstate od jeho vyhlásenia až doposiaľ realizoval, tento dobre funguje a v súvislosti s jeho realizáciou nevznikajú medzi zúčastnenými žiadne vážne problémy či konflikty. Bolo dostatočne preukázané, že vzťahy maloletého k otcovi sú dobré, maloletý k otcovi chodí rád a otec má eminentný záujem stýkať sa s ním čo najviac a byť pevnou súčasťou jeho života. Na strane otca nie sú zistené

žiadne také závažné prekážky, ktoré by bránili v realizácii rodičovských kompetencií, pričom účel, ktorým je budovanie a upevňovanie vzájomného puta môže byť naplnený jedine pri ich pravidelnom a dostatočne dlhom osobnom kontakte, ktorý im umožní aktívne spolu tráviť čas a budovať spoločné zážitky. Vzhľadom na uvedené, berúc do úvahy dobrý vzťah medzi maloletým a otcom ako aj bezproblémové vnímanie maloletým doterajšieho rozsahu stretávania, na vzdialenosť medzi bydliskami, mal odvolací súd za to, že je tu priestor pre mierne rozšírenie rozsahu osobnej starostlivosti otca než tomu bolo doposiaľ. Berúc do úvahy aktuálne pomery vo vzájomných vzťahoch účastníkov odvolací súd preto oprávnil otca stýkať sa s maloletým každý nepárny týždeň od stredy od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod. s tým, že otec si maloletého u matky vyzdvihne a matke ho aj po skončení styku v mieste jej bydliska vráti. Osobitne súd určil aj styk počas sviatkov a prázdnin tak, aby maloletý trávil počas nich čas s oboma rodičmi v rovnakom rozsahu. Počas takto upraveného styku bude mať otec vytvorený priestor na podieľaní sa na výchove maloletého, na vytváranie nových spoločných zážitkov a upevňovanie vzájomného vzťahu. Vzhľadom k zisteným potrebám maloletého a osobným a majetkovým pomerom povinného rodiča považoval odvolací súd za primerané výživné v sume 150 eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu, teda od 16. septembra 2022. Odvolací súd mal za to, že príjem otca ako súkromne hospodáriaceho roľníka nie je stabilným, je odkázaný na finančnú pomoc štátu a mesačný príjem od 1.000 do 1.450 eur mesačne, berúc do úvahy všetky okolnosti prípadu sa javil ako primeraný a zodpovedajúci životnej úrovni otca. Pri takto určenom výživnom zohľadnil aj vek maloletého, jeho výdavky, ktoré sú bežné, rozsah styku a tiež cestovné náklady otca, ktoré musí vynakladať v súvislosti s realizáciou styku a ktoré zavinila matka tým, že sa bez súhlasu otca s maloletým odsťahovala do miesta vzdialeného 290 km. Odvolací súd rozhodol aj o nedoplatku na zročnom výživnom za obdobie od 16. septembra 2022 do 3. decembra 2024 v sume 1.775 eur sa otcovi povoľuje uhradiť v splátkach po 50 eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

3. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal otec maloletého (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré podaním z 1. apríla 2025 doplnil, vyvodzujúc jeho prípustnosť z ust. § 420 písm. f) a § 421 písm. a), b), c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Navrhoval, aby dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu a (prípadne) vec vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie, eventuálne sám zmenil rozhodnutie odvolacieho súdu. Súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie vo výrokoch I., II.; VI.; VII., v zmysle ktorých zveril maloletého H. do striedavej osobnej starostlivosti, ktorá sa mala realizovať tak, že v starostlivosti matky bude maloletý od nedele v nepárnom kalendárnom týždni od 17:00 hod. do nasledujúcej nedele v párnom kalendárnom týždni do 17:00 hod. a v starostlivosti otca bude maloletý od nedele v párnom kalendárnom týždni od 17:00 hod. do nasledujúcej nedele v nepárnom kalendárnom týždni do 17:00 hod.. Pre prázdniny a sviatky mal platiť osobitný režim realizácie striedavej osobnej starostlivosti, ktorý mal mať prednosť v nasledovnom rozsahu: V párnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti matky od nedele predchádzajúcej jarným prázdninám od 16:00 hod. do nasledujúcej nedele po jarných prázdninách do 16:00 hod.. V nepárnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti otca od nedele predchádzajúcej jarným prázdninám od 16:00 hod. do nasledujúcej nedele po jarných prázdninách do 16:00 hod.. V nepárnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti matky od dňa predchádzajúceho veľkonočným prázdninám od 16:00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 16:00 hod.. V párnom kalendárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti otca od dňa predchádzajúceho veľkonočným prázdninám od 16:00 hod. do posledného dňa veľkonočných prázdnin do 16:00 hod.. Počas letných prázdnin mal byť maloletý v starostlivosti otca od 30.06. od 16:00 hod. do 15. júla do 16:00 hod. a od 31. júla od 16:00 hod. do 16.08 do 16:00 hod.. Počas letných prázdnin mal byť maloletý v starostlivosti matky od 15. júla od 16:00 hod. do 31. júla do 16:00 hod. a od 16. augusta od 16:00 hod. do 31. augusta do 16:00 hod.. Počas zimných prázdnin v párnom roku mal byť maloletý v starostlivosti otca od posledného dňa predchádzajúceho vyhláseným školským prázdninám od 16:00 hod. do 29. decembra do 16:00 hod., v starostlivosti matky mal byť počas zimných prázdnin od 29. decembra v párnom roku od 16:00 hod. do posledného dňa prázdnin do 16:00 hod.. Počas zimných prázdnin v nepárnom roku mal byť maloletý v starostlivosti matky od posledného dňa predchádzajúceho vyhláseným školským prázdninám od 16:00 hod. do 29. decembra do 16:00 hod., v starostlivosti otca mal byť počas zimných prázdnin od 29. decembra v nepárnom roku od 16:00 hod. do posledného dňa

prázdnin do 16:00 hod.. Miestom odovzdania a prevzatia maloletého dieťaťa malo byť bydlisko matky, kde matke maloleté dieťa mal otec odovzdať a kde si dieťa otec aj mal prevziať. Otec maloletého nesúhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancii, keď otcovi určil povinnosť počas striedavej osobnej starostlivosti prispievať na výživu maloletého sumou 80 eur mesačne, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky vopred, za obdobie od 16. septembra 2022 do 31. októbra 2023 súd stanovil výživné otcovi vo výške 200 eur mesačne, určil zročné výživné za obdobie od 16. septembra 2022 do 31. októbra 2023 v sume 1.500 eur, ktoré je otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch dní od doručenia rozsudku. Dovoláním napadnutý rozsudok otec maloletého považoval za nepreskúmateľný, nedostatočne odôvodnený. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav, vrátane šetrenia pomerov ako aj výsluchom maloletého, vykonal rozsiahle a podrobne dokazovanie a správne rozhodol, keď maloletého zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Bolo nesporne preukázané, že maloleté dieťa má vytvorené u oboch rodičov rovnocenne podmienky, tak materiálne ako aj citové pre svoj zdravý telesný a duševný vývin.

4. Kolízny opatrovník maloletého vo vyjadrení sa k dovolaniu otca uviedol, že nemá voči nemu žiadne námietky, rozhodnutie o dovolaní ponechal na zvážení súdu.

5. Vo vyjadrení k podanému dovolaniu otca matka maloletého uviedla, že sa nestotožňuje s obsahom podaného dovolania otca maloletého. Podľa jej názoru odvolací súd zistil riadne a úplne zistil skutkový stav, keď vykonal aj pohovor s maloletým dieťaťom. Styk maloletého s otcom nebol nikdy porušený. Podané dovolanie je len spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, nezodpovedá kritériám uvedeným v § 421 ods. 1 CSP.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania - otec, zastúpený advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania; dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

7. Dovolanie je v danom prípade podané vo veci starostlivosti súdu o maloletých upravenej v piatom diele prvej hlavy druhej časti CMP. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 až § 77a CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

8. Z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

9. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

10. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý (uvážaný) prístup.

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu

spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

12. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

13. Z obsahu podaného dovolania v danom prípade dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil z ustanovenia § 420 písm. f) CSP (aj keď úvodom dovolania uvádzal aj ust. § 421 CSP), v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak sú nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. V prvom rade treba uviesť, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/41/2017, sp. zn. 3Cdo/214/2017, sp. zn. 8Cdo/5/2017, sp. zn. 8Cdo/73/2017, sp. zn. 9Cdo/213/2021). Dovolací súd preto skúmal opodstatnenosť argumentácie dovolateľa, že v konaní došlo k ňou tvrdenej vade zmätočnosti, pričom takúto vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu nezistil.

15. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany (resp. účastníka konania) nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

16. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu (resp. účastníka konania), právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

18. Dovolateľ tvrdil, že k porušeniu práva na spravodlivý proces došlo tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené. Vo vzťahu k tej časti dovolacej argumentácie dovolateľa, dovolací súd vo všeobecnosti uvádza, že povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu na začatie konania, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu/účastníka konania na

jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu/účastníkovi konania, (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom), odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Právo strany účastníka konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. K jeho naplneniu dochádza tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné ani prijaté v zrejmom omyle. Povinnosťou súdu je presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie náležite odôvodniť (§ 220 CSP a § 393 CSP, I. ÚS 243/2007), pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany sporu. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP. Je potrebné zdôrazniť, že ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany/účastníka, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa naň špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

19. Dovolací súd, dbajúc na to, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, konštatuje, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite, či presvedčivo neodôvodnil, čím by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V posudzovanej veci odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie po vykonanom dokazovaní na pojednávaní z 13. novembra 2024 a 3. decembra 2024. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP. Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľa na spravodlivý proces. Odvolací súd v dôvodoch svojho rozhodnutia uvádza, ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania matky a otca, zhrnutie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov účastníkov konania, jasne a zrozumiteľne vysvetľuje, prečo rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami matky ako aj otca. Je potrebné zdôrazniť, že z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vo vzťahu k dovolateľom podaným dovolacím námietkam nevyplyva jeho nedostatočnosť, nezrozumiteľnosť, nepreskúmateľnosť, nepresvedčivosť. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Dovolací súd pripomína vzhľadom na obsah podaného dovolania otca maloletého, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu (skutočného stavu, § 35 CMP) sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorého prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly má dovolací súd možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní, (napr. tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov atď.), a či konajúcimi súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd viazaný obsahom dovolania kontrolou postupu súdov nižších inštancií pri zisťovaní skutočného stavu veci (§ 35 CMP) nezistil, že by konanie bolo postihnuté akýmkoľvek závažným deficitom v dokazovaní ani to, že by konajúcimi súdmi prijaté závery boli svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súdy nižších inštancií v rámci zisťovania skutočného stavu veci postupovali v súlade so základnými princípmi civilného mimosporového konania, a to v súlade s vyšetrovacím princípom, princípom oficiality, ako aj v súlade so zachovaním princípu rovnosti účastníkov, najmä vo vzťahu k maloletému dieťaťu (čl. 4, čl. 5 a čl. 6

Základných princípov CMP).

20. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že v danom prípade otec maloletej v podanom dovolaní namietal aj nesprávne právne posúdenie uvádzajúc v úvode dovolania ustanovenie § 421 písm. a), b), c) CSP bez bližšej špecifikácie a bez vymedzenia akejkoľvek právnej otázky. Pokiaľ otec maloletej namietal nesprávny procesný postup, spochybňoval správnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, uvedené námietky významovo nezodpovedajú ani kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 CSP.

21. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP a § 52 CMP tak, že vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.